

Oponentský posudek disertační práce

Název disertační práce: Návykové látky – postoje zkušenosti studentů českých vysokých škol

Jméno autorky: Mgr. Alena Trojáčková

Oponent: Doc. MUDr. Josef Herink, Univerzita Karlova v Praze, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové

Léková závislost v současnosti představuje celosvětový problém o to závažnější, že postihuje především populaci druhého a třetího decennia. Tématicky práce navazuje na dlouholeté úsilí dnes se dá již říci hradecké školy, která se pod vedením prof. Višňovského uvedené problematice systematicky věnuje. V teoretické části jsou především popsány hlavní typy drogových závislostí a to vždy podle jednotného schématu: zdroje návykových látek, jejich farmakokinetika, mechanismus účinku, farmakologické účinky, průběh abstinčního syndromu a léčba předávkování, syndromu z odnětí a závislosti. Následuje popis drogové epidemiologie a to postupně z celosvětového, evropského a českého hlediska. Po formální stránce je text přehledný, s minimem nepřesností a ve své podstatě zcela přijatelný jako příručka pro odbornou veřejnost. Vzhledem k charakteru práce a osobnímu zaměření autorky jsem však postrádal hlubší rozbor mechanismu účinku kanabinoidů, pokud je např. jejich vazba na receptor CB1 v substantia nigra spojena s poruchami motility (str. 40), těžko lze pak tímto vysvětlit pozitivní efekt u Parkinsonovy nemoci (str. 42). Především mě však chyběl osobní pohled autorky na současné představy o vzniku a udržování závislosti. V této souvislosti připomínám i přínos slovenské školy psycho-sociálního modelu vypracovaný Žuchou a spol.

Experimentální část zaujímá celkově menší prostor disertace daný tím, že autorka zčásti prezentuje výsledky ve formě odkazů na již publikované práce, které uvádí v příloze. Diskuse a závěry jsou střídavé, zcela v souladu s prezentovanými výsledky. Polemizoval bych jen s názorem, že extáze patří mezi látky s akceptovatelným zdravotním a sociálním rizikem.

Podle připojeného autoreferátu Mgr. Alena Trojáčková publikovala 7 prací „*in extenso*“ v českých periodících, dále se jako spoluautorka podílela na zpracování tří učebních textů a jedné zprávy pro Úřad vlády ČR. Součástí přílohy je rovněž šestnáctistránkový rukopis zaslaný k recenznímu řízení do čas. Subst. Use Misuse.

Shodou okolností jsem se s Mgr. Alenou Trojáčkovou (Kavalírovou) setkal již před 5 lety jako oponent velmi pěkné diplomové práce „New animal model of depression based on social defeat“. Zbývá jen litovat, že ji okolnosti nedovolily dále pokračovat na tomto tématu, kterému kdysi věnovala neobyčejné úsilí.

Na základě posouzení všech uvedených skutečností doporučuji disertační práci k obhajobě.

V Hradci Králové 31. května 2007

Doc. MUDr. Josef Herink, DrSc.